בס"ד

- הגליון השבועי של קהילת מכון -

יגדיל תורה

גליון מספר: 9

שבת פרשת כי תבוא

העלון מוקדש להצלחת נוחי
בן זהבה ויוסף דורון בן דזי

מאור - 0542390375

להיות בשמחה תמיד

הרב יעקב דואני / רב במכון יגדיל תורה ומחבר הספר בית חם

בפרשתנו, ישנן קללות רבות שעלולות לבוא על שונאיהן של ישראל. וזהו אחד הנימוקים לקללות:

תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עָבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב מֵרֹב כֹּל:

ויש לשאול, מה המשמעות של אותה עבודת ה' בשמחה שמוזכרת בפסוק?

רבינו בחיי מבאר שהפסוק מאשים את האדם שאומנם עבד את ה' ועשה כל שצריך, אבל לא עשה זאת מתוך שמחה.

וכל כך למה? משום שחייב האדם לשמוח בעת התעסקותו במצוות, "והשמחה במעשה המצוה, מצוה בפני עצמה, מלבד השכר שיש לו על המצוה, יש לו שכר על השמחה".

וזו הסיבה שהקב"ה מעניש את מי שמקיים מצוות בלי שמחה, לכן צריך האדם לקיים את המצוות בשמחה ובכוונה שלמה.

יסוד זה מבואר במדרש רות (רות רבה ה, ו):

> אלו היה יודע ראובן שהקב"ה מכתיב עליו: (בראשית לז, כא) "וישמע ראובן ויצלהו מידם", בכתפו היה מוליכו לאביו. ואלו היה יודע אהרן שהקב"ה מכתיב עליו: (שמות ד, יד) "וראך ושמח בלבו", בתופים ובמחולות היה יוצא לקראתו. ואלו היה יודע בועז שהקב"ה מכתיב עליו: (רות ב, יד) "ותאכל ותשבע ותותר", עגלים פטומים היה מאכילה.

וכן פסק הרמב"ם (הלכות שופר ח, טו):

> השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת האל שצוה בהן, עבודה גדולה היא, וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפרע ממנו שנאמר (דברים כ"ח) תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב.

>> המשך הדבר תורה בעמוד 4<<

לימוד תורה- מפגש עם הבורא

הרב אמיר אזולאי/ רב במכון יגדיל תורה מחבר הספר על שלושה דברים

חשיבות גדולה ויתרה הוענקה למצוות תלמוד תורה, עד כי מעלתו יתרה היא על כל המצוות כולן. וכפי שנאמר "ותלמוד תורה כנגד כולם". אנשי התורה הוגים ועוסקים בה תדיר עד כי הופכת לחלק ממשי מעצמותם ומחייהם "ותורתך בתוך מעי". אך צריכים אנו לעצור ולברר מהי הסיבה הפנימית והעמוקה לכך? מדוע ערך התורה הקדושה רם ונישא הוא על כל עסק קדוש וטהור אחר?

בספר תפארת ישראל (פרק יד') , מבאר המהר"ל מפראג בצורה עמוקה ויסודית כדרכו בקודש, מהי בעצם התורה הקדושה, וממילא נשכיל מתוך דבריו כפי השגת ידנו בדבר חשיבותה וערכה הרם של התורה הקדושה:

כי התורה, עם שנראים דבריה בדברים שפלים (גשמיים), הרי התורה הזאת מתקשרת עם פנימיות התורה... ואף אם אין הדברים הגדולים ידועים אל המשיג, מכל מקום המלבוש קרוב אל הגוף, והגוף קרוב אל הנשמה, עד שהכל מתחבר ומתדבק בהשגה עליונה, ובזה יש דבקות לאדם במדרגה היותר עליונה, היא מדרגת העולם הבא

במבט חיצוני ניתן לטעות ולסבור שכל מהותה של התורה זה עיסוק בצדדים החומרים/חיצוניים של המציאות. והרי לכאורה זוהי תובנה מובנת, שהרי הרבה מפרטי התורה, אלו פרטי דינים אשר נוגעים לחיי המעשה בפועל ועוסקים בסדרי החיים הגשמיים. אלא שהמהר"ל בדבריו העמוקים מלמדנו שזוהי רק ההסתכלות החיצונית, שאינה חודרת אל עומקם של הדברים:

מצד האמת, כבני אדם אנושיים וחומריים לא הייתה אמורה להיות לנו כל יכולת השגה בתורה הקדושה. שהרי כל דבריה חצובים ממקורות קדושים ונבדלים, ולנו, בעלי החומר אין כל יכולת לתפוס אפי' מעט מזעיר מיסודות הקודש הללו. אלא שחסד גדול עשה עמנו הבורא שצמצם את חכמת הקודש הנשגבה אל מושגים אנושיים. או כלשונו של

המהר"ל "מלבושים" השייכים לעולם המעשה. וכך בחסדים גדולים הננו יכולים לפגוש את חכמת ה' הגדולה, ואת הקב"ה בעצמו ע"י לבושיה של התורה, אשר בעינינו מוצגת היא כסוגיות מעשיות השייכות אל עולם המעשה.

עולה מתוך הדברים יסוד חשוב אשר מוכרחים אנו לכותבו על לוח ליבנו. כאשר אנו לומדים את הצדדים המעשים של התורה כדוגמת הלכות נידה, הלכות שבת וכן הלאה, הננו נפגשים עם הבורא ועם חוכמתו. כל מילה ומילה שאנו לומדים בתוך לימודנו היא במהותה חשיפה אל מקורות קודש אדירים ועליונים. וממילא, עצם המפגש עם הבורא ע"י לימוד התורה הופך אותנו לטהורים וקדושים יותר מכפי שהיינו קודם לימודנו, "מה שלומדים בקדושה מתעדן על ידו הרצון והשכל ביחד" (אורות התורה ו', א')

דבר זה, בשל משמעותו העמוקה והמחייבת מצריך מכל לומד ולומד החפץ להדבק בבוראו ע"י לימוד, הכנה משמעותית וגדולה לפני הלימוד. כפי שלפני מפגש עם אדם גדול הננו נתכונן היטב ונכין את עצמנו עד שנהיה ראויים למפגש זה, ק"ו לפני מפגש עם הבורא עלינו להכין את עצמנו היטב, לעשות תשובה ולטהר את מחשבתנו על מנת שנוכל לפגוש את הבורא בצורה נקייה וטהורה. ככל שנדקדק בהכנות הללו כך מפגשנו עם הקב"ה בתוך לימודנו יהיה חזק ועוצמתי, יטהר את עולמנו ויהפוך אותנו לאט לאט לאנשי קודש השייכים אל מגמות הקדושה והטהרה. שנזכה ללימוד תורה משמעותי ועמוק שמתוכו נפגוש את הקב"ה בצורה אמתית וכנה.

דבר המזיק הנמצא ברה"ר

הרב מאור תורג'מן / יו"ר מכון יגדיל תורה

איתא בגמרא בשבת דף מב עמוד א

אמר רבינא: הלכך קוץ ברשות הרבים – מוליכו פחות פחות מארבע אמות (שבמקום שיש היזק לא גזרו חכמים, וטלטול פחות פחות מארבע אמות אסור רק מדרבנן), ובכרמלית אפילו טובא (אפילו בעקירה אחת).

פסיקת הלכה:

השו"ע פסק: "קוץ המונח ברשות הרבים, מותר לטלטלו פחות פחות מד' אמות; ובכרמלית מותר לטלטלו להדיא, משום דחיישינן שמא יוזקו בו רבים, ובמקום הזיקא דרבים לא גזור רבנן שבות".

הריב"ש כתב, שמותר לטלטל מפני היזק רבים דוקא דברים שאינם נראים, או דברים שאין העולם מעלה בדעתו שיכולים להזיק, כגון קוץ קטן שאינו נראה, או גחלת של מתכת שלא ניכר עליה שהיא חמה. אך דבר הניכר לעין, כגון קוץ גדול, או גחלת של עץ שכל זמן שהיא חמה היא אדמדמה – אין להתיר לטלטלה אלא ע"י טלטול מן הצד (שלחן עצי שיטים, מ"ב (עה)).

המג"א (לז) דחה את דברי הריב"ש, על פי הגמרא שהתירה לטלטל גם שיפוד של עץ, והסיק שמותר לטלטל גם גחלת של עץ המונחת ברשות הרבים. ומ"מ נשאר בצ"ע אם מותר לטלטל היזק שהיה אפשר לסלקו מערב שבת, כגון אם הקוץ היה מונח מערב שבת. שאם גם בכה"ג מותר, יש להתיר גם סיקול אבנים בשבת כאשר הם מפריעות לרבים.

והמ"ב (עו) כתב שהאליה רבה התיר לסלק נזק אף שהיה מונח כבר מערב שבת. וכך פסק שו"ע הרב (מט).

והבה"ל העלה שבקוץ יש להתיר, מכיון שעלול להזיק בעוקץ החד שלו, משא"כ באבן, אפילו חדה, ובה יש להחמיר כמג"א.

החזון עובדיה (ח"ג ע"מ רה) פסק, שבכיריים של גז שכבתה השלהבת והגז דולף מהם, מותר לסגור את הברז כדי למנוע את יציאת הגז, מפני שיש חשש סכנה בדבר, וטלטול מוקצה למנוע היזק שרי, כדין קוץ ברה"ר שמותר לטלטלו. ולא רק במקום הזיקא דרבים התירו, אלא ה"ה להיזק של יחיד.

והמנוחת אהבה (ח"א עמ' תקמט), התיר לנתק מכשיר חשמלי שהתקלקל בשבת ויש חשש שיתפוצץ ויגרום לפציעת בני אדם, שאיסור שבות הותר במקום שיש חשש לנזק הגוף. אמנם אם החשש הוא רק להפסד ממון יש להקל רק ע"י נכרי. וכן חוטי חשמל שנפלו ברחוב ויש חשש שיגע בהם אדם, מותר לטלפן למכבי-אש או לחברת חשמל כדי שיבואו ויתקנו את החוטים. ואם נפלו חוטי חשמל בבית, ואי אפשר שאחד מבני הבית לא יגע בהם, כגון שיש תינוקות, מותר להוריד זרם החשמל (עיין שם עמ' תקמח).

מדוע בסעיף ו הותר לטלטל שברי כלים במקום שיש לחוש לנזק, אף שאינו נזק לרבים?

המ"ב (עז) תירץ שבכרמלית וברה"ר סילוק נזק חמור יותר מסילוק נזק מהבית (שכן יש בו גם איסור טלטול ברה"ר מדרבנן וגם איסור טלטול מוקצה), ולכן שם התירו דוקא במקום היזק רבים.

שאלת השבוע

האם מותר לצבוע אוכלים ומשקים בשבת?

יוסף עזרן—זכה בשובר לרכישה בקורסים של 200 ש״ח

את הפתרונות יש לשלוח למייל או לוואטסאפ של המכון עד יום רביעי

myagdiltora@gmail.com / 0542390375

מזל״ט ואיחולים

העלון מוקדש לרפואת חנה אזולאי בת סוליקה, ולרפואת בראל אחיה בן ניצה בתוך שאר עם ישראל

ולעילוי נשמת מסעוד בן עיישה ושרה בת חנה

ניתן לשלוח מזל״ט או איחולי ברכה למייל או לוואטסאפ של המכון עד יום חמישי.

<< המשך הדבר תורה מעמוד השער >>

ולכאורה קשה, מה כ״כ יש חשיבות לקיים את המצוות בשמחה עד כדי שקללות רבות עלול לחול על מי שלא עושה כן, הרי סוף סוף, האדם כן מקיים את המצוות ועושה כל שצריך?

קושיא זו מתעצמת מהמעשה המפורסם במסכת תענית (כב ע״א):

רבי ברוקא חוזאה הוה שכיח בשוקא דבי לפט, הוה שכיח אליהו גביה (היה אליהו הנביא מצוי אצלו שם), אמר ליה: איכא בהאי שוקא בר עלמא דאתי? (האם יש בשוק זה אדם שהוא בן עולם הבא) – אמר ליה: לא.. אדהכי והכי אתו הנך תרי אתי (בינתיים הגיעו לשוק עוד שני בני אדם). אמר ליה: הנך נמי בני עלמא דאתי נינהו. אזל לגבייהו. אמר להו: מאי עובדייכו? (מה מעשיכם) – אמרו ליה: אינשי בדוחי אנן, מבדחינן עציבי (אנשים מצחיקים ושמחים אנחנו, ואנו מבדחים בני אדם עצובים).

רואים שאותם אנשים זכו בחיי עולם הבא על ידי שדאגו לשמח אנשים עצובים. ומה חשיבות יש לה לאותה שמחה?

<< המשך הדבר תורה בעמוד האחרון >>

ניתן לענות על שאלה זו, על ידי דבריו המפורסמים של רבי נחמן מברסלב (ליקוטי מוהר"ן תנינא י):

מה שהעולם רחוקים מהש"י ואינם מתקרבים אליו ית', הוא רק מחמת שאין להם יישוב הדעת, ואינם מיישבין עצמן. והעיקר להשתדל ליישב עצמו היטב, מה התכלית מכל התאוות ומכל עניני העוה"ז. הן תאוות הנכנסות לגוף, הן תאוות שחוץ לגוף כגון כבוד, ואז בוודאי ישוב אל ה':

אך דע, שע"י מרה שחורה א"א להנהיג את המוח כרצונו, וע"כ קשה לו ליישב דעתו. רק ע"י השמחה, יוכל להנהיג המוח כרצונו, ויוכל ליישב דעתו..

עוד כותב שם רבי נחמן בהמשך (כד):

מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו.. והכלל, שצריך להתגבר מאד בכל הכחות, להיות אך שמח תמיד. כי טבע האדם למשוך עצמו למרה שחורה ועצבות, מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים. ע"כ צריך להכריח את עצמו בכח גדול, להיות בשמחה תמיד, ולשמח א"ע בכל אשר יוכל, ואפי' במילי דשטותא.

חשיבות גדולה יש להיות בשמחה, ומחדש רבי נחמן שאפילו ב"מילי דשטותא", שכן ע"י שמחה, דעת האדם מיושבת ועל ידי כך הוא מגיע למסקנה הנכונה שיש לעבוד את ה' וללכת בדרכיו. ואילו האדם העצוב עלול להגיע חלילה למחשבות כפירה וריחוק מהקב"ה. לפי זה, כל עבודת ה' של האדם תלויה באותה שמחה, וממילא מובנת חשיבותה הרבה, וכמו שלימדנו שלמה המלך (קהלת ח, טו): "וְשִׁבַּחְתִּי אֲנִי אֶת הַשִּׂמְחָה".

שבת שלום!